Lietas Nr. 128034616
Lietas arhīva Nr. 1-0346-16/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 14.novembrī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa
tiesnesis J.Stūrmanis
Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58, rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ sūdzības par Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa priekšnieka J. Baha 2016.gada 13.jūlija lēmumu Nr.2532-B.

Aprakstošā daļa

2016. gada 28. maijā plkst. 22:09 pa ceļa Rīga - Ventspils 88km, Ventspils virzienā vadītājs /pers. A/ vadīja transportlīdzekli Mercedes Benz E 350, reģistrācijas numuru v.r.n., ar fiksēto braukšanas ātrumu 122 km/h, pie minimālā atļautā 90 km/h. Fiksēts videoradarā Genesis II Select ™ Nr. G2S 33882, iespējamā kļūda ± 3%. Ātrums pārsniegts par 28 km/h.

2016. gada 28. maijā kārtībnieks G. Grauduņš, saskaņā ar Latvijas APK 270. panta trešo daļu, vadītāja /pers. A/ klātbūtnē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un, saskaņā ar Latvijas APK 32.-37., 268.-274.[1] pantu un 275. panta pirmās daļas 1. punktu, pieņēma lēmumu Nr. PF 800466, piemērojot viņam Latvijas APK 149.[8] panta septītās daļas sankcijā paredzēto sodu -uzlika vadītājam naudas sodu četrdesmit *eiro* apmērā.

2016. gada 13. jūnijā VP Zemgales reģiona pārvaldē ar Nr, 2532-B reģistrēta /pers. A/ (turpmāk tekstā arī - Iesniedzējs) sūdzība. Sūdzībā /pers. A/ norāda, ka viņam piemērots sods par ātruma pārkāpšanu. Sodam pilnībā nepiekrīt

Ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa priekšnieka J. Baha 2016.gada 13.jūlija lēmumu Nr.2532-B, /pers. A/ sūdzība noraidīta.

/pers. A/ tiesā pārsūdzējis Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa priekšnieka J. Baha 2016.gada 13.jūlija lēmumu Nr.2532-B.

Sūdzībā norādīts, ka ātrumu pārsniedzis galējās nepieciešamības gadījumā, kas ir administratīvo atbildību izslēdzošs apstāklis, proti, sūdzības iesniedzējs veicis cita transportlīdzekļa apdzīšanas manevru.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi sūdzības pamatojumu, pārsūdzētā iestādes lēmuma motivāciju un iesniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka lēmums atstājams negrozīts un sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 289.[13] panta trešā daļa nosaka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu klāsts nav nepieciešams.

Administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, lai personu administratīvi sodītu (un lēmums par sodīšanu būtu tiesisks un pamatots), jākonstatē Latvijas APK paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums.

/pers. A/ sodīts par Latvijas APK 149.[8] panta septītajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, proti, par ātruma pārsniegšanu par 28 km/h.

Par šādu pārkāpumu paredzēta sankcija- naudas sods 40 *euro.*

Novērtējusi pārsūdzēto lēmumu un sūdzības iesniedzēja argumentus, tiesa atzīst, ka lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, iestāde ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, vispusīgi novērtējusi pierādījumus un izdarījusi pamatotus secinājumus, līdz ar to tiesa pievienojas pārsūdzētā lēmuma motivācijai un atbilstoši LAPK 289.[13] panta trešajai daļai izvērstāku argumentu izklāstu nesniedz.

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka /pers. A/ ir veicis Latvijas APK 149.[8] panta septītajā daļā norādīto administratīvo pārkāpumu.

Kā attaisnojumu savam pārkāpumam /pers. A/ min galējo nepieciešamību, jo vēlējies droši veikt cita transportlīdzekļa apdzīšanu.

CSN 99. punkts noteic, ka Transportlīdzekļa vadītajam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un .stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus. Tātad no minētās tiesību normas izriet, ka transportlīdzekļa vadītājam nav tiesību pārsniegt konkrētā ceļa posmā noteiktos ātruma ierobežojumus. Neviens CSN punkts neparedz transportlīdzekļa vadītāja tiesības pārsniegt atļauto braukšanas ātrumu arī apdzīšanas laikā. Lai arī apdzīšanas manevrs neizbēgami ir saistīts ar ātruma palielināšanu, bet arī apdzenot transportlīdzekli, jāievēro CSN 101.1.apakšpunkta prasības - ārpus apdzīvotām vietām transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt -motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, vieglajiem automobiļiem, kravas automobiļiem, kuru pilna masa nepārsniedz 7,5 t, un autobusiem - 90 km/h.

Latvijas APK 17. pants paredz, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Krimināltiesību teorijā atzīts, ka galējās nepieciešamības pamatā ir vēlme aizsargāt svarīgas intereses. Galējās nepieciešamības pamatā ir interešu kolīzija. Abas intereses -aizsargājamo un to, kurai nodarīts kaitējums, tiesiski nodrošina likums, bet bezizejas situācijā likums atļauj nodarīt kaitējumu vienai interesei. Mūsdienu krimināltiesību doktrīna un likumdošana atbalsta viedokli, ka ikvienai personai, kas apzinās apdraudējuma esamību, ir tiesības aktīvi aizsargāt svarīgu interesi, pat nodarot kaitējumu citām mazāk svarīgām vērtībām, *(skat. A.Judins „Krimināl atbildības izslēdzamības apstākļi" TNA Rīga, 2000., 140 lpp.).*

Juridiskajā doktrīnā norādīts, ka „galējā nepieciešamība atšķiras no nepieciešamās aizstāvēšanās ar to, ka kaitējums netiek radīts tam avotam, kurš izraisījis apdraudējumu, bet gan citam objektam" (U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināltiesības: vispārīgā un sevišķā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2001., 85.lpp.)

Kā atzīts krimināltiesību teorijā, tiesīguma nosacījumi, kas raksturo draudošās briesmas, ir 1) briesmu avots apdraud svarīgas intereses, 2) briesmas

ir reālas, 3) briesmas ir tiešas, 4) briesmas nevar novērst, nenodarot kaitējumu citām interesēm. Galējās nepieciešamības tiesīguma nosacījums ir draudošo briesmu objektīva esamība.

Draudošo briesmu novēršana parasti var notikt, izmantojot dažādus līdzekļus un paņēmienus. Tomēr persona noteiktā situācijā neredz iespējas glābt nozīmīgo interesi, nenodarot kaitējumu citām svarīgām vērtībām." *(skat. A. Judins „ Krimināltiesības izslēdzamības apstākļi" TNA Rīga, 2000., 147 lpp.).*

Tādējādi galējā nepieciešamība kā apstāklis, kas vispār izslēdz administratīvo atbildību, ir definēta kā darbība, ko persona izdara, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai. Turklāt galējās nepieciešamības apstākļos šo kaitējumu novērst nav iespējams citādi, kā vienīgi radot citu kaitējumu tiesībām un interesēm, ko aizsargā likums, īpaši šeit jāņem vērā obligāta normas prasība, ka šajos apstākļos radītajam kaitējumam jābūt mazākam nekā novērstais kaitējums.

Tiesību teorijā ir atzīts - galējās nepieciešamības stāvoklis ir tad, kad apdraudējums ir īstens (reāls), patiesi pastāv un to iespējams novērst, vienīgi radot kaitējumu trešajām (apdraudējumam nepiederīgām) personām. Šīs rīcības būtība ir valsts vai sabiedrības interešu, savas vai citas personas aizsardzība no apdraudējuma, kurš jau sācies.

No iepriekš minētā secināms, ka, lai izšķirtu jautājumu, vai persona administratīvo pārkāpumu ir izdarījusi galējās nepieciešamības stāvoklī, ir jākonstatē, vai pastāvēja reāls apdraudējums un vai radītais kaitējums ir bijis mazāks par novērsto kaitējumu. Turklāt no galējās nepieciešamības institūta jēgas izriet arī tas, ka tā ir tūlītēja rīcība, aizsargājot aizskartās intereses, kad personai nav laika izvērtēt citus rīcības variantus, turklāt ir pieļaujama kaitējuma nodarīšana šo aizskarto interešu apdraudētājam (skat. Administratīvās apgabaltiesas 2012. gada 7. maija sprieduma lietā Nr. A42866309, 9.punktu; 2012. gada 5. marta sprieduma lietā Nr. A420661710, 10.punktu),

Konkrētajā gadījumā, lai atzītu Iesniedzēja rīcību galējas nepieciešamības stāvoklī, jākonstatē, ka sūdzības iesniedzējam nebija iespējams izvēlēties citus rīcības variantus, jo pastāvēja reāls apdraudējums kādām pilsoņu tiesībām, kas sevī ietver arī personas tiesības uz īpašumu un veselības aizsardzību.

Lietas materiālos ir video ieraksts no pārkāpuma vietas, kas tika uzņemts pārkāpuma brīdī. Tiesas ieskatā, izvērtējot protokolā un dienesta ziņojumos faktiskos lietas apstākļus un video ierakstā redzamo, nav pamatots Iesniedzēja apsvērums, ka viņš ir rīkojies galējās nepieciešamības stāvoklī, redzams, ka nepastāvēja reāli draudi - ne savai, ne citu personu interešu aizskārumam - īpašumam, veselībai. Tiesas ieskatā rīcība, kādu izvēlējās vadītājs, pārsniedzot atļauto braukšanas ātrumu, bija apzināta ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšana, jo nepastāvēja nekāda reāla apdraudējuma, kurš jau būtu sācies, un bija iespējams nepārkāpt pieļaujamo braukšanas ātrumu, kā arī samazināt ātrumu un atgriezties savā braukšanas joslā, neizdarot apdzīšanas manevru, un šī rīcība nekādi nav atzīstama par administratīvo atbildību izslēdzošo apstākli - galējo nepieciešamību.

Latvijas APK 9.panta pirmā daļa nosaka, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Lietā nav neviena objektīva, pamatota un likumīga iemesla, lai /pers. A/ atceltu piemēroto naudas sodu.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir likumīgs un pamatots un tā atcelšanai nav pamata, bet sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{6} pantu, 289.^{12} panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{13} pantu un 289.^{18}pantu, tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa priekšnieka J. Baha 2016.gada 13.jūlija lēmumu Nr.2532-B un /pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2016.gada 14.novembrī.

Saskaņā ar „Paziņošanas likuma" 8.panta trešo daļu dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Tiesnesis J.Stūrmanis